

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio IX. Quam admirandos effectus veteres Magis tribuerint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

Tum Petrus: & ego te, quoad vitam, non derelinquam: sed, quo unquam fugeris, sequar. Ergo per fenestram aufugit: ceteri quoque Apostoli, qui portuerunt, euaserunt. Rustici eos sicuti baculus sustibusque cecidere: dicentes: Prophetiza nobis Christe, cum tuus Apostolus, quam in silua baculi isti creuerint. Ergo plagis emendati vitam suam postea emendarunt, dicentes: Difficile est nobis Christi passionem, Apostolorumque tormenta subire.] Sic Polonia Chronica i.

Agnoscis puto lector eundem infidelitatis, & blasphemiae spiritum in his sycophantis qui fuit olim in Cyrila Ariano, & postea in Caluino eiusque sequacibus. nimirum omnes eiusdem Satanae organum fuere. De Ariano Cyrila res notissima: de Albigensibus ex Luca Tudenfi illorum temporum scriptore similia lectu digna refert Mariana libro duodecimo de rebus Hispaniae, capite primo. de Belgicis Calvinianis testatur ipse, per quem res gesta Matth. Launous, in narratione causarum conuersionis suae de Calvinismo ad Catholicam religionem. Lege si lubet (lector) eius secundam, quam cum socio Penneterio etiam conuerso, edidit Apologiam, ante annos aliquot Lutetiae impressam. Mihi nunc liber non est ad manum. Finiam itaque cum Apuleio a: Ante Poecilentem portuam, isto gemmo obtutu circulatorum adspexi equestrum, spatham praecuram mucrone infesto deuorasse. ac mox eundem inuitamento exigua stipre uenatoria lanceam, qua parte minatur exitum, in uiscera condidisse. & ecce pone lancea ferrum, qua bacillum inuersi ad occipitum peringuen subit, puer in molitum decorus insurgit, inque flexibus toruosis enervum, & excessum saltationem explicat, cum omnium qui aderant admiratio- ne.] Haec haud dubie daemon perfe-

A cit, speciebus falsi obiecti in oculo immisis, per medium aërem ijs imbutum.

QVÆSTIO IX.

Quam admirandos effectus veteres Magis tribuerint.

B Rnobius libro primo, agens de Magorum admirandis, ad diuinationes & maleficia, ut ad capita reuocat his verbis: Quis enim hos nesciat aut imminetia studere prouocare, quae necessario (velint nolint) suis ordinationibus ueniunt: aut mortiferam immittere quibus libuerit tandem, aut familiarum dirumpere caritates: aut sine clauibus referare quae clausa sunt, aut ora silentio vincire, aut in curriculis equos debilitare, incitare, tardare, aut uxori- bus & liberis alienis inconcessi amoris flammam (sue illi mares sint, uel feminei generis) & furiales immittere cupiditates, Ioan. Salisberienis libro primo Polycratici capite decimo. Domino, inquit, permittente elementa concutiunt, rebus adimunt species suas, ventura plerumque pronunciant, turbant mentes hominum, immittunt somnia, hominesque uolentia dumtaxat carminis occidunt, &c.] non est omnia colligere animus, nec operae pretium: sed quae nunc occurrunt, & praecipua videntur. Ab Aquilone ordiamur, unde, propheta teste, malum omne panditur, Saxo Grammaticus b, apud Septentrionales scribit, Gigantes Magosque inauditi generis miracula diuersis praestigijs exercuisse, & per summam ludificandorum oculorum peritiam proprios alienosque vultus varijs

Martin. Biels Ki in annal. & Guaguin. in vita Sigil mundi.

a lib. 2. de aino.

Hi. i. hist. Dan.

e l. i. c. i. &
l. 3. c. 18. in
d in. Tar-
taria.
e Clemes,
in itineta
B. P. n. r. i. l. i.
e Clem
si filio a
scripsit
liber, siue
(vt puro)
p. i. u. s. sed
i. mala
o. r. u.
p. u. s. ma-
ou.

rerum imaginibus adumbrasse, illiibusque formis veros conspectus obscurasse.] Olaus Magnus, de Lappis, Finnis, & Birmis auctor est e, quamcumque volunt figuram assumere: item qua in alio gerantur orbe ab amicis vel inimicis, linea vestu pretio, explorare, ventos quoque quos optent nauigantibus vendere,] Tres Tartarorum hordas, vltra Cazansenferognum, incantationibus supra modum deditas, ijs caligines, aliasque tempestates cae ifrequenter excitare, hocque modo hostes profigare, narrat Alexan. Guagninus. d. A populis ad singulos si descendamus, occurrunt plurima. Zoroastres ex stellis velut scintillas eliciebat e. Dositheus olim mira perfecit, sed eum discipulus Simon Magus superauit, de cuius prodigijs egimus iam prius, & breuiter ita Glycas part. 2.

Effecit vt statua ambularent, idemque in ignem proficiens: non tamen urebatur, in aera subuolabat: ex lapidibus panes faciebat: alias atque alias in formas migrabat: facies aliquando binas habebat: in columna conuertebatur: efficiebat, vt ianua clausa sua sponte aperirentur, vasa domestica sponte moueri ad vsus humanos viderentur: ymbra ipsum multa praeceperent, quas mortuorum animas esse dicebat. Cum aliquando a Casare perquireretur, terrore percussus, alteri forma sua relicta fugit.] & postea idem de eodem Simone f: habuisse canem alligatum: carbena in domus limine, deuorantem eos, quotquot ad Simonem inuisi adire conarentur. Canis vero Petrum intrare inuisit, & humana voce Petrum adesse nunciauit.] vides diuinae, quae in Petro virtuti, Diabolicam vim celsisse, & Cerberum, qui nequibat nocere, adulasse. Quae de Orpheo & Amphione commentii poetarum & v. musicae eorum, ea Magiae vtriusque nonnulli adscripserunt g. Pythagoras femur suum

f par. 3. An
ual.

g Paufa.
l. 6.

A aureum ostentauit, carmine aquilam cicurauit, cum qua frequens colloquebatur b. Numa Pompilius cenae opiparae apparatus, cum nihil domi obsoniorum habuisset, exhibuit i. Bavianus Bulgariae rex, se quoties volebat in lupum, vel in cuiuslibet alterius bestiae formam mutare cernebatur, interdum faciebat vt a nullo videretur k? Ollerus esse incantato, tanquam nauigio, vastissima maria superabat l. Ericus rex Gotthorum quocumque verteret pileum, inde ventum prosperum eliciebat m. Mira quoque de Apollonio refert Philostratus, & de Iuliano Chaldaeo Suidas n. quem in hac arte & subito sedanda vrbs peste Apollonium simul cum Apuleio, coram Domitiano, superasse narrat Anastasius o. huius Iuliani mentio apud Arnobium lib. i. vbi duo docti viri alucinati dum Vulcanum reponunt: addit, idem Anastasius, & ex eo Cedrenus. Manethonem magicarum operatio num adeo fuisse peritum, vt palam semper praese contemserit Apollonium Tyanaeum. Apuleius ipse, multorum testimonio magus, de duabus feminis scribis admiratione dignissima: primum p de quadam Caupona, regina sagarum (vt scias etiam tum quaedam ab ijs hoc titulo honoratas) Saga, inquit, est & diuini potens, caelum deponere & terram suspendere, fontes durare, montes diluere, manes sublimare, Deos infirmare, sidera extinguere, tartarum ipsum illuminare. Amatorem suum, quod in aliam tenerasset, vincto verbo mutauit in feram castorem: quod ea bestia captiuitati metuens, se ab insequentibus reprecisione genitalium liberat: vt illi quoque simile, quod venerem habuit in aliam, proueniret. Cauponem quoque vicinum, atque ob id amulum, deformauit, in ranam: & nunc senex ille

b Plutarco
in Numa.
& Ammia
i. Sabellice
lib. 3. Ba-
nead. 2.
k Trithem.
Ch. o. |
l. Hirfaug-
gient. |
m Saxo li.
i. Danica.
n. Mag.
o. 17. Got-
th. h. st.
p in voce
Iulian.
q. in S. S.
23.

r li. i. de
afino au-
lico.

doisum

dolum innatans vini sui, aduentores pri-
stinos in fece submissis officiosis ronchis rau-
cus appellat. Alium de foro, quiddam quod
aduersus eam locutus esset, in arietem de-
formauit: & nunc aries ille causas agit. Ea-
dem amatoris sui uxorem, quod in eam dia-
cule probrum dixerat, iam in sarcinam im-
pregnationis, obsepto vtero & repigrato fœ-
tu, perpetua pragnatione damnauit: & vt
cuncti numerant, octo annorum misella illa, velut
elephantem p. ritura, pondere distenditur.]

q lib. 2. de
asino aur.

postea de Pamphilo, q Maga primi nomi-
nis, & omnis carminis sepulchralis. Magistra
creditur, quæ surculis & lapillis, & id genus
frivolis in balatis omnem istam lucem mun-
di subleuat, & in tartarus, & in vetustum cha-
os submergere nouit. Nam simul quæquam
conspexit speciosa forma iuuenem, venustate
eius capitur, & ilico in eum & oculum & a-
nimam detorquet. Minus morigeros & viles
fastidians, in saxa, & in pecora, & in quod-
uis animal punctore format: alios vero pror-
sus exstinguit.] nihil attinet similia ex

al. 16. c. 4.

Luciani asino describere Plinius, a sed
irridens ex Asclepiade, Aethiopide her-
ba amnes ac stagna siccare coniectu, tactu
clausa omnia aperiri. Alchimende coniecta
in aciem hostium, trepidare agnam ac ter-
ga vertere. Latæcen dari solitam à Persarum
Rege legatis, vt quocumque venissent, omni-
um rerum copia abundarent.] De hyæne
partium est: ceteris plurima idem alibi; b
de varijs lapidibus etiam magis incre-
dibile, ca. huius suffusus tempestates in Per-
sia auerti, & flumina sibi, si lapis similis sit
pelli leonina: hyæne pelli similem, discordia-
lem esse domibus; cum qui vnus coloris, inu-
ctum athletis: eandem vim aleætorie. Milo-
nem expertum, & c. Veniamus ad poetas.
Empedocles, apud Laertium in hanc
sententiam valde iactabundus.

bl. 28. c. 8.
clib. 46.
c. 10.
al. 1. 5. de
var. Phil.

Pharmaca, quis pellas morbos, leues se-
nectam,
Percipies, quæ cuncta tibi communico so-
li.

A
Compesceque cruces ventorum ritè pro-
cellas,
Exorti insans qui vastant flatibus a-
gros.
Sursum, si libeat, mox flumina pigra cie-
bis,
Et media induces ex tempestate sere-
num,
Induces media pluuias æstate salu-
bres,
Et flatus sicca qui perstent omnia mes-
se,
B
Exstinctumque hominem nigro reuocabis
ab orco.

Et subdit ex Timæi historijs, Empe-
doclem. Etesis aliquando vehementer
flantibus, adeo vt fruges corrumpent, ex-
coriari asinos iussisse, factisque vtribus eos
collibus & montium verticibus admo-
ueri ad compellendos flatus: cessantibus
que ventis, ab euectu rei καὶ ὁσὶ ἀνὰ ἄντρον
vocatam esse. vnus ille ex Græcis sufficiat;
locupletiores sunt testes Latini, qui hæc
vberius & elegantius describe-
re.

Virgilius e:

Eclog. 8.

Carmina vel cælo possunt deducere lu-
nam:
Carminebus Circe socios mutauit Vlyf-
sis.
Frigidus in pratis cantando rumpitur
anguis, &
Has herbas atque hæc ponto mihi lecta
venena
Ipse dedit Moeris, nascuntur plurima
Ponto.
His ego sæpe lupum fieri & se condere sil-
uis,
Moerim, sæpe animas imis excire sepul-
cris,
Atque satas alio vidi traducere mes-
seis.

lib. 14.

Ouidius in Metam. postquam narra-
uit Vlysis socios in suos mutatos,
Circes amore & odio Picum Regem
copiosior, inter cætera; de Carmente,
sën Canente. Pici vxore;

Rara quidem facie, sed rarior arte ca-
nendi,

(Vnde canens dicta est) siluas & saxa
mouere,

Et mulcere feras, & flumina longa mo-
rari

Ore suo, volucresque vagas retinere sole-
bat.

Et paulò post, de ipsa Circe, quæ Pico
vifo, amore correpta, inquit,

Non tamen effugies, vento rapiare lice-
bit,

Si modo me noui, si non exaruit omnia
Herbarum virtus, nec me mea carmina
fallunt.

Dixit, & effigiem nullo cum corpore
falsi,

Finxis aprî, præterque oculos transcur-
rere regû

Iussit, & in densum trabibus nemus ire
videri.

Quem inanem aprum, dum Picus e-
quo admissio insequitur, ab ea solus de-
prehensus, verbis in flagitium inuita-
tus & carmine malo;

Concipit illa preces, & verba precantia
dixit,

Ignotosque Deos ignota carmine adorat
Quo solet & niuea vultum confundere
ligna,

Et patrio capiti bibulas subtexere nubes.
Tunc quoque cantato densatur carmine
caelum,

Et nebulas exhalat humus, &c.

Sed cum ille mæcham cultus auersaretur,
in furorem versa.

Tum bu ad occasum, bu se conuertit ad
ortum,

Ter inuenem baculo tetigit, tria carmina
dixit.

Et ille in auem mutatus, pennas in cor-
pore vidit. Denique cum famuli ab
malefica vi, minifque adhibitis, regem
suum reposcerent.

Illam nocens spargit virus, succosque ve-
nenti.

Exilue e loco (dictu mirabile) siluas,
Ingenuit que solum vicinaque palluit ar-
bor,

Sparsaque sanguineis rubuerunt pabula
guttis,

Et lapides visi mugitus edere raucos,
Et larrare canes, & humus serpentibus
atriis

Squallere, & tenues anima volitare vi-
dentur,

Attonitum monstrum vulgus pauet, illa pa-
uentum

Ora venenata tetigit mirantia virga;
Cuius ab attractu variarum monstra fe-
rarum

In iuuenes veniunt, nulli sua mansit i-
mago.

Et de Medæa, Circes nepte. g

Illam reluctantem cursu deducere lunam
Nuitur, & tenebris abdere Solis e-
quos:

Illam refranat aquas, obliquaque fulmina
sistit,

Illam loco siluas, vitiæque saxa mouet:
Per tumulos errat sparsis distincta capil-
lis,

Certaque de tepidis colligit ossa rogis:
Deuouet absentes, simulachraque cereas
fingit,

Et miserum tenuos in securi vget a-
cus.

Tibullus h, v, mibi verax.

Pollicita est magico saga ministerio.
Hanc ego de celo ducentem sidera vidi,
Fluminis hæc rapidi carmine vertit
iter:

Hæc cantu sudit que solum, manequo
sepulchris.

Elictr, & repido deuorat ossa rogo.

Epi. Hi-
psy pites.

Eleg. 12

Iam ciet infernas magico fridore cater-
uas,

Iam iubet aspersas lacte referre pe-
dem.

Cum libet hæc tristi depellit nubila cælo:
Cum libet, æstiuo prouocat orbe ni-
ues.

Illat tenere malas Medea dicitur herbas,
Sola feros Hecates perdomuisse ca-
nes.

Hæc mihi composuit cantus queis fallere
posses;

Ter cane, ter dictis despuè carmini-
bus:

Ille nihil poterit de nobis credere cui-
quam,

Non sibi, si in molli uiderit esse sinu.

Tu tamen abstineas alijs. nam cætera
cernet

Omnia: de me vno sentiet esse nihil.

Quid credam? nempe hæc eadem se dixit
amores

Cantibus aut herbis soluere posse
meos.

Et alibi idem vates: i

Num te carminibus, num te pallentibus
herbis

Deuotit tacito tempore noctis anus?

Cantus vicinis fruges traducit ab agris,
Cantus & irata detinet anguis iter.

Cantus & è curru lunam deducere ten-
tat,

Et faceret: si non æra repulsa sonent.

Propertius lib. 1. Eleg. 12.

Inuidia summus? num nos Deus obruit?
an qua

Leæta Promethæis diuidit herba in-
gis?

Non sum ego, qui fueram.

Petronius arbiter inducit sagam sic
gloriantem;

Quicquid in orbe vides, paret mihi. Flori-
da tellu,

Cum volo sicatis arefcit languida suc-
cis:

A Cum volo fundit aquas, scopulos atque a-
rida saxa

Indigenas iaculantur aquas. mihi pontus
inerteis

Submittit fluctus; Zephyrique tacentia
ponunt

Ante meos sua flabra pedes. mihi flumina
parent;

Hircanaque tigres, & iussistere draco-
nes.

Quid leuiora loquor? luna descendit i-
mago

Carminibus deducta meis: trepidusque
furenteis.

Flectere Phæbus equos reuoluto cogitur
orbe.

Tantum dicta valent: taurorum flamma
quæscit

Virgineis exincta sacris, phœbeaque
Circe

Carminibus magicis socios mutauit V-
lysis.

Nemesianus Bucolicorum scriptor, a

Cantauit quod luna timet, quo rumpi-
tur anguis.

Quo currunt scopuli, migrant satæ, velli-
tur arbor.

Et lyre: latinæ princeps de sagis tribus
famolisissimis, b de Foliâ,

Quæ sidera excantata voce Thessala,
Lunamque deripit.

D Et ibidem sic canidia canit,

Non vsitatis (Vare) potionibus;
O multa fleturum caput;

Ad me recurrès: nec vocata mens tua
Marsis redibit vocibus.

Mais parabo, mais infundam tibi
Fastidienti poculum:

Præiusque cælum sidet inferius mari,
Tellure porrecta super:

Quam non amore sic meo flagres, vti
Bivumen atris ignibus.

E Et postmodum eadem c;

Quæ mouere cercas imagines,
Vt ipse nostri curiosus, & polo

a Eclog. 4

b Epod.
Ode 5

c Od. 51,

lib. 6.

Deripere lunam vocibus possum meis,
 Possum crematos excitare mortuos,
 Desiderique temperare poculum.
 Sed omnium accuratissime; licet, pro-
 pter grandiloquentiam, & celsum il-
 lum spiritum, obcurius, M. Lucanus
 de Eriſichto. d

Carmine Th. ſſalidum dura in praeordia
 fluxit,
 Non fatis adductus, amor, flammisque
 feueri
 Illicitis arſere ſenes, nec noxia tan-
 tum
 Pocula proficiunt, aut cumturgentia ſuc-
 co.
 Frontis amatura ſubducunt pignora fe-
 ta
 Mens hauſti nulla ſanie polluta vene-
 ni,
 Excantata perit. quos non concordia mi-
 ſi
 Alligat vlla tori, blandaque potentia for-
 ma;
 Traxerunt torti magica vertigine ſſi.
 Ceſſare vices rerum, dilataque lon-
 ga
 Haſit nocte dies: legi non paruit ather,
 Torpuit & praecipuus audito carmine mun-
 dus,
 Axibus & rapidis impuſos Iupiter vr-
 gens
 Miratur non ire polos, tunc omnia com-
 plent
 Imbribus, & calido producent nubila
 Phaebo,
 Et tonat ignaro caelum Ioue. vocibus iſſe-
 dem
 Humentis late nebulas, nimboſque ſolu-
 tis
 Excuffere comis: ventis ceſſantibus a-
 quoy
 Intumuit, ruruſus, veritum ſentire pro-
 cellas,
 Conticuit, turbante Noto: puppimque fe-
 renteis

A
 In ventum tumuere ſinus, de rupe pependit,
 Abſiſſa fixu torrens, amniſque cucur-
 rit,
 Non qua pronus erat. Nilum non extu-
 lit aſtas,
 Meander direxit aquas, Rhodanumque
 morantem
 Praecipitavit Arar, ſummiſſo vertice mon-
 tes
 B
 Explicuere iugum. nubes ſuſpexit Olym-
 pus.
 Solibus & nullis Scytica, cum bruma ri-
 geret,
 Dimouere nives impuſam ſidere Te-
 thyn.
 Reppulit Haemonidum deſenſo littore car-
 men.
 Terra quoque inmoti concuſſit ponderis
 axem.
 C
 Et medium vergens, niſu turbauit in or-
 bem.
 Tanta molis onus percuffum voce receſ-
 ſit,
 Proſpectumque dedit circum labentis O-
 lympi.
 Omne potens animal leſti, genitumque
 nocere,
 Et pauet Haemomas, & mortibus inſtruit
 artibus.
 Has auidae tigres, & nobilis ira leo-
 num.
 D
 Ore fouent blando, gelidos his explicat or-
 bes
 Inque prumoſo coluber diſtenditur ar-
 uo:
 Viperei coeunt, abrupto corpore, nodi.
 Humanoque cadit ſerpens aſſata ve-
 neno.
 E
 Et mox. Illis & ſidera primum
 Praecipiti deducta polo, Phaebeque ſe-
 rena
 Non aliter diuis verborum obſeſſa ve-
 nenis
 Palluit, & nigris terrenisq; ignibus arſit;

Quam

Quam si fraterna prohiberet imaginem
tellus,

Inferrent que suas flammis caelestibus um-
bras:

Et paritur tantos cantu depressa labo-
res,

Donec suppositas propior despumet in
herbas.

Nec minus eruditè patruus Lucani,
pallio clarus & cothurno; reliquiae La-
tialis, Orchestrae nofter Senecae

Nunc meis vocata sacris noctium fidus
veni,

Pesimos indura vultus, fronte non vna
minax.

Tibi, more gentis, vinculo soluens comam.
Secreta nido nemora lustravit pede,
Et euocauit nubibus siccae aquas,
Egique ad innum maria, & Oceanos gra-
ueis

Interius vndas aestibus victis dedit:
Pariterq; mundus, lege confusa et heris,
Et solem & astra vidit, & vetitum
mare

Tetigisti vrsa. temporum flexi viceis.
Aestiuat tellus floruit cantu meo:
Messim coacta vidit hyberniam Ce-
res,

Violenta Phasis vertit in fontem vacca,
Et Ister, in tot ora diuisus, truceis
Compressit vndas omnibus ripis piger:
Senuere fluctus, tonatur in sanum mare
Tacente vento, nemora antiqui do-
mus

Admisit umbram, vocis imperio mea.
Die relicto Phabus in medio sterit,
Hyadesque nostris cantibus mora la-
bant.

Apud eundem non minora sibi vendi-
cat Nutrix illa: f

Artibus magicis ferè

Coniugia nupta precibus admixtis li-
gant,

Vernare iussi frigore in medio ne-
min:

A Missumque fulmen stare, concussis fre-
tum

Cessante vento, turbidum explicui mare,
Et sicca tellus fontibus paruit nouis,
Habuerunt saxa, discussi foreis.

Umbra stetit, & mea iussi prece
Manes loquuntur, sonuit infernus ca-
nis.

Mare, terra, caelum, Tartarus seruit
mibi.

Nox media solem vidit, & noctem dies,
Nihilq; leges ad meos cantus tenet.

Denique, & pueritiae meae labor ac stu-
dium Claudian g

Namq; mihi magica vireis, cuiq; futu-
ri

Praecius ardor inest. Noui, quo Thessala
cantu.

Eripiat lunare iubar: quid signa saga-
cis

Aegypti valeant? quae gens Chaldaea vo-
catis

Imperet arte Deis, nec me latuere fluen-
tes,

Arboribus succi, funestiarumq; potestas
Herbarum; quicquid lethali germine
pollens

Caucasus, & Scythica vernant in grami-
na rupes,

Quas legit Medea ferox, & callida Cir-
ce.

D Sapius horrendos Maneis, sacrifq; li-
tati

Nocturnis Hecaten, & condita funera
traxi

Carminibus victuram eis: multosq; ca-
nendo,

Quamuis Parcarum restarent fila, perenni.
Ire vagas quercus, & flamina stare
coegi.

Verq; non pronocuruaui flumina lapsu
In fontes reditura suos. Ne vana locuta,

Me fortasse putes: mutatos cerne penates
Dixerat & murea (mixum) capere colūna

Dirari, subitoq; trabes lucere metallo.

R

Lib. 2. in
Ruffin.

e Medea
v. 752.

f Hercu.
Oct. ver.
450.

Tam multa, tam magna sibi hæc vanitas vendicat: quædam falsò, quædam verè: sed quæ falsò, quæ verè, nunc nobis, quoniam alij id omisere, discutendum est. rem totam certâ methodo ad sua capita reducemus: illud semper memoria reuoluentes, *quicquid dæmon potest, id per eum, ex pacto, magos posse: nihilque sic posse magos, quod nequeat dæmon.*

QVÆSTIO X.

Quid possint Magi circa ordinem naturæ & leges vniuersi?

Naturam sibi parere, & legibus cunctis vniuersi superiorem se (vt legitis) magica gloria-

tur: Mare, cælum, terra, Tartarus seruit mihi:

Nihilq; leges ad meos cantus tener.

*Falsum hoc imprimis, & Soli Deo omnipotenti reseruat. Naturæ ordinem mutare nequit, nisi auctor naturæ; nec leges vniuersi refrigere, nisi qui fixit. scitum & ratum est hoc Theologorum decretum, nec motu locali (quæ actio est immediata dæmonis) nec applicatione agentium & patientium per alterationem, corruptionem, generationemue (quæ sunt eius actiones mediata) posse quidquam, quod naturam superet, & proinde, nec id, quo mutetur ordo, seu lex vniuersi: Sic Diuus Augustinus & D. Thomas, a probatur à Scholasticis auctoritate Apostoli. *b Non subiecit Deus Angelis orbem terra futurum. Vt interpretati D. Chrys. Theophilac. D. Thom. & Sabaut. non malè. quanquam reuerà verba illa de mundo nouo seu Ecclesiâ potiùs agant, cuius caput est Christus, & de quo non semel Propheta. c Melius probant ratione, quia pars non potest plus toto. Ex hoc axiomate inferuntur multa particula-**

a D. Aug. lib. 3. de Trin. D. Tho. 3. cõ. 108. & q. 6. de malo. ar. 8. quos sequitur Vid. n. 35. b ad Heb. 2. v. 5. c El. 9. v. c

A Primò non posse, Magos dæmonis opera producere immediatè vllâ formam substantialem vel accidentalem, quia naturæ lex est, vt corporeum subiectum nequeat à re incorporeâ immediatè alterari: diabolus autè est incorporeus, formæ autem illæ ex potentiâ rei corporeæ sunt educendæ. hinc sequitur non posse diabolum immediatè vllam qualitatem corpoream & permanentem imprimere. v.g. calorem, frigus, albedinem, &c. d

B 2. Non possunt aliquid creare, propriè loquendo, siue ex nihilo, quia causæ naturalis actiuitas nõ extenditur in id quod nihil est, hoc enim est virtutis infinitæ.

3. Nec ex qualibet re naturali possunt facere quamlibet. quia nequeunt immediatè formam introducere; vt autem eam mediatè introducant, necessarium est aptas dispositiones præcedere: nulla verò res est capax cunctarum dispositionum, quæ ad omnes formas requiritur sunt. Hinc etiam fit, vt nequeant, quouis instrumento vel causâ, quemlibet effectum gignere: tum quia pendunt à pacto inito, quod certa præscribit media: tum quòd, cum non agunt immediatè, causâ vel instrumentum debet idoneam proportionem cum effectu habere.

D 4. Nequeunt formas substantiales (vt dixi) sine præiis alterationib. ac dispositionibus producere. Nec etiã id ipsum possunt facere in instanti (quia mutatio per creaturas nulla fit, nisi in tempore) nec etiam possunt quantumlibet paruo aut æquali tempore quicquid volunt perficere: nam naturaliter ad vnam rem plus, ad aliã minus moræ requiritur, secundum plures aut perfectiores vnius quàm alterius dispositiones.

E 5. Præsuppositâ Aristotelis & sequa-

cium

&c. 65. v. 17. & Ps. 102. v. 19. hoc est ipfis hominibus, qui omnes saltè post iudicij diem credituri sic Phocitus Primas. An. & Hayne d. D. Aug. d. 1. 3. c. 1. & cõmuniter Theologi.